

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919010229
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6919010229.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Jozefa Ryanta a JUDr. Slavoj Sendeckého, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 26. februára 2020 v trestnej veci obžalovaného I. F. a spol. stíhaného za zločin poisťovacieho podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr.zák., § 223 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr.zák., o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 09.10.2019, sp.zn. 4T/30/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresného súdu boli obžalovaní I. F. a právnická osoba OZDent, s.r.o. podľa § 285 písm. b) Tr.por. oslobodení spod obžaloby, ktorou im bolo kladené za vinu, že

I. F. ako konateľ spoločnosti OZDent, s.r.o., Rimavská 1650/3, Rimavská Sobota, IČO: 50 197 517, oznámil dňa 06.04.2018 v Y. W. spoločnosti UNIQA poisťovňa, a.s., poistnú udalosť zaregistrovanú pod č. XXXXXXXXXXXX, ku ktorej malo dôjsť dňa 04.04.2018 v čase okolo 14.25 hod. tak, že Q.. S. F. I., viedla osobné motorové vozidlo zn. Q. O. A XXX D., evč. Y. XXX D., VIN: C po ulici X. v Y. W., kde z parkoviska od pošty vyšlo doposiaľ nestotožnené motorové vozidlo, ktoré jej nedalo prednosť v jazde, a aby sa Q.. S. F. I. vyhla zrážke vozidiel, strhla riadenie vpravo a vyšla vozidlom na obrubník výškovo oddeleného chodníka nachádzajúceho sa pozdĺž vozovky vpravo v smere jazdy, pričom došlo k poškodeniu kolies z ľahkých zliatin, pneumatiky a predného nárazníka osobného motorového vozidla zn. Q. O. A XXX D., evč. Y. XXX D., VIN: C a dňa 28.05.2018 si uplatnil poistné plnenie za opravu 4 ks diskov kolies vo výške 2.793,67 Eur, pričom na základe odborného vyjadrenia znalca v odbore cestná doprava, väčšina zadokumentovaných poškodení vozidla, vrátane poškodení 4 ks diskov kolies, nie je technicky prijateľná v príčinnej súvislosti s popisovanou poistnou udalosťou zo dňa 04.04.2018, pričom, ak by zo strany poisťovne došlo k poistnému plneniu, bola by spoločnosti UNIQA poisťovňa, a.s., Krasovského 15, 851 01 Bratislava, IČO: 00 653 501 spôsobená škoda vo výške nie menej ako 2.793,67 Eur,

právnická osoba OZDent, s.r.o., svojím konateľom oznámila dňa 06.04.2018 v Y. W. spoločnosti UNIQA poisťovňa, a.s., poistnú udalosť zaregistrovanú pod č. XXXXXXXXXXXX, ku ktorej malo dôjsť dňa 04.04.2018 v čase okolo 14.25 hod. tak, že Q.. S. F. I., viedla osobné motorové vozidlo zn. Q. O. A XXX D., evč. Y. XXX D., VIN: C po ulici X. v Y. W., kde z parkoviska od pošty vyšlo doposiaľ nestotožnené motorové vozidlo, ktoré jej nedalo prednosť v jazde, a aby sa Q.. S. F. I. vyhla zrážke vozidiel, strhla riadenie vpravo a vyšla vozidlom na obrubník výškovo oddeleného chodníka nachádzajúceho sa pozdĺž vozovky vpravo v smere jazdy, pričom došlo k poškodeniu kolies z ľahkých zliatin, pneumatiky a predného nárazníka osobného motorového vozidla zn. Q. O. A XXX D., evč. Y. XXX D., VIN: C

a dňa 28.05.2018 si uplatnila poistné plnenie za opravu 4 ks diskov kolies vo výške 2.793,67 Eur, pričom na základe odborného vyjadrenia znalca v odbore cestná doprava, väčšina zadokumentovaných poškodení vozidla, vrátane poškodení 4 ks diskov kolies, nie je technicky prijateľná v príčinnej súvislosti s popisovanou poistnou udalosťou zo dňa 04.04.2018, pričom, ak by zo strany poisťovne došlo k poistnému plneniu, bola by spoločnosť UNIQA poisťovňa, a.s., Krasovského 15, 851 01 Bratislava, IČO: 00 653 501 spôsobená škoda vo výške nie menej ako 2.793,67 Eur,

tým mali spáchať zločin poisťovacieho podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr.zák., § 223 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr.zák., pretože skutok nie je trestným činom.

Podľa § 288 ods. 3 Tr.por. bola poškodená UNIQA poisťovňa, a.s. odkázaná s celým nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal okresný prokurátor priamo na hlavnom pojednávaní odvolanie v neprospech obidvoch obžalovaných, ktoré odôvodnil písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 09.12.2019, a to pre nesprávnosť výroku o vine. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku okresného súdu a jeho odôvodnenie, vrátane hodnotenia jednotlivých dôkazov, s ktorým sa však nestotožnil.

Argumentoval tým, že obžalovaný I. F. nahlásil poisťovni takú poistnú udalosť, ktorá nemal reálne základy, a ktorá sa ani nemohla stať ním popísaným spôsobom. Nepochybne síce k poškodeniu osobného motorového vozidla skutočne došlo, avšak na inom mieste a iným spôsobom, na čo poukázal aj okresný súd. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že k poškodeniu vozidla prišlo na viacerých miestach, viacerými konaniami a za úplne iných okolností, ako boli popísané v hlásení o poistnej udalosti. Je len domnienkou súdu prvého stupňa, že obžalovaný bol dôležitým klientom, ktorý mal s poisťovňou nadštandardný vzťah, preto za neho tlačivo o oznámení škodovej udalosti vyplnila pracovníčka poisťovne. Aj v takomto prípade však klient musí uviesť správne, pravdivé a objektívne údaje o vzniku poistnej udalosti, aby nebolo možné spochybniť prípadné poistné plnenie. Ak sa tak nestane, možno takéto konanie poistenca pokladať za protiprávne, a na tom nič nemení to, že nebol pri vzniku poškodení vozidla osobne prítomný, keďže vedel, že ním uvedené údaje nezodpovedali realite.

Nesprávnym a nezákonným bol tiež názor okresného súdu, že obžalobný skutok zakladal len súkromnoprávny vzťah, a prihladajúc na princíp „ultima ratio“, bol plne reparačiteľný súkromnoprávnymi prostriedkami. Zdôraznil, že uvedený princíp možno uplatniť len prostredníctvom materiálneho korektívu uvedeného v § 10 ods. 2 Tr.zák., teda len pri prečinoch, čo vyplýva z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Navyiac ho možno aplikovať len v súlade s ustanoveniami Trestného zákona a Trestného poriadku, a nie svojoľne, preto nemal byť v danom prípade použitý, keďže konanie obžalovaného bolo právne kvalifikované ako zločin, hoci len v štádiu pokusu.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu okresného prokurátora sa obžalovaný vyjadril prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 03.12.2019. Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku okresného súdu a jeho odôvodnenie, s ktorým sa v plnom rozsahu stotožnil, naopak, nesúhlasil s argumentáciou okresného prokurátora v odvolaní.

Zdôraznil, že nechcel uviesť poisťovňu do omylu s úmyslom, aby od nej vylákal plnenie, na ktoré nemal nárok. Poškodenia na vozidle boli reálne, vznikli v dôsledku poistných udalostí, ktoré boli kryté poistnou zmluvou v plnej výške. Tieto skutočnosti preukazuje znalecký posudok, ktorý si obstaral samotný poškodený, a vyplývajú aj z výpovedí jeho zamestnancov. Títo potvrdili, že aj pri presnom popise udalostí by mu pravdepodobne vznikol nárok na priznanie poistného plnenia. Pri jeho uplatnení nemal žiadny úmysel, ani motív klamať, preto u neho absentovalo naplnenie subjektívnej stránky trestného činu. Poistné plnenie by totiž prináležalo obžalovanej obchodnej spoločnosti aj v prípade zaznamenania skutočného priebehu skutku. Samotná existencia záznamov, ktoré úplne nekorešpondovali s realitou, ešte nenapĺňa skutkovú podstatu trestného činu.

Uplatnenie princípu „ultima ratio“ súdom prvého stupňa malo iba podporný charakter. Sporný nárok medzi obžalovanou obchodnou spoločnosťou a poisťovňou nemal nikdy vyústiť do trestnoprávnej roviny, ale mal byť riešený len prostriedkami občianskeho práva. Napokon poškodený ani nepodal trestné oznámenie, vyšetrovanie bolo začaté iba na základe odstúpeného operatívneho spisu.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd zamietol odvolanie okresného prokurátora ako nedôvodné.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolanie podal okresný prokurátor ako oprávnená osoba v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku o vine, proti ktorému odvolateľ podal odvolanie, ako aj výroku o náhrade škody, ktorý mal vo výroku o vine svoj podklad a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora je dôvodné.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zistil, že prvostupňový súd sa dopustil chýb v napadnutých výrokoch rozsudku, preto že sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, a zároveň vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na objasnenie ktorých treba dôkazy opakovať a vykonať ďalšie dôkazy.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por., orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní, alebo niektorá zo strán.

V prvom rade je nutné konštatovať, že rozhodnutie okresného súdu bolo predčasné. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že skutok kladený obidvom obžalovaným sa ako taký stal a v tomto smere neexistovali žiadne podstatné rozpory. Spornou ostala len otázka, či obžalovaní konaním kladeným im za vinu naplnili všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu poisťovacieho podvodu v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., § 223 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák., najmä pokiaľ ide o subjektívnu stránku trestného činu. Na vyvodenie trestnej zodpovednosti je v danom prípade potrebné úmyselné zavinenie, pričom teda postačuje aj konanie v tzv. nepriamom úmysle, čo obžalovaný Tomáš Ēli naplnil, keďže vedel, že svojím konaním môže spôsobiť porušenie záujmu chráneného Trestným zákonom a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený. Trestnej zodpovednosti ho nezbavuje obhajoba, že pri vzniku poisťných udalostí nebol osobne prítomný a tlačivo o oznámení škodovej udalosti za neho vyplnila pracovníčka poisťovne, pretože nárok na plnenie poisťnej udalosti si uplatnil voči poškodenej poisťovni ako konateľ obžalovanej obchodnej spoločnosti, napriek tomu, že mal vedomosť o tom, že k poškodeniu osobného motorového vozidla došlo za iných okolností, najmä pokiaľ ide o miesto, čas a spôsob vzniku jednotlivých poisťných udalostí. V tomto smere teda uviedol poškodeného do omylu v otázke splnenia podmienok na poskytnutie poisťného plnenia. Išlo o dôležité a rozhodujúce okolnosti z hľadiska toho, či by mu vznikol nárok na poisťné plnenie zo strany poškodenej poisťovne alebo nie, prípadne v akej výške, a preto ich nemožno bagatelizovať, takéto konanie obžalovaného bolo navyše nielen v rozpore so zmluvou, ale aj so zákonom.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo totiž i to, že poškodenia motorového vozidla mali vzniknúť pri troch samostatných škodových udalostiach, a nie jedným konaním, ako to deklaroval obžalovaný I. F.. Ním uvedený spôsob vzniku poškodenia jednotlivých častí vozidla jednoznačne vylúčil vo svojom znaleckom posudku znalec z odboru cestnej dopravy. Za takejto situácie by sa v prípade troch samostatných poisťných udalostí podieľal na náhrade škody aj samotný obžalovaný, resp. obchodná spoločnosť, a to v troch prípadoch minimálne vo výške tzv. spoluúčasti, a nielen jedenkrát, ako by to bolo pri postupe, ktorý uplatnil obžalovaný I. F.. Keďže spoluúčasť pri náhrade škody v jednom prípade predstavovala sumu 165,- Eur, minimálne by sa musel podieľať na jej náhrade celkovou sumou 495,- Eur, teda sumou najmenej o 330,- Eur viac, ako by to bolo v prípade, že by išlo len o jednu škodovú udalosť. Túto sumu nepochybne možno považovať za spôsobenie škody malej, keďže prevyšuje sumu 266,- Eur (ust. § 125 ods. 1 Tr. zák.), čím jej spôsobenie napĺňa jeden zo zákonných znakov prečinu poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1 Tr. zák. Okrem toho, bude potrebné zistiť, či nedošlo ďalším používaním osobného motorového vozidla po prvej poisťnej udalosti k zvyšovaniu výšky škody na poškodených častiach. V konečnom dôsledku bude potrebné zistiť a ustáliť celkovú výšku škody, ktorá by vznikla poškodenej UNIQA poisťovňa, a.s. v prípade poisťného plnenia z jej strany voči obžalovaným, ktorá bude predstavovať rozdiel medzi sumou, ktorú si uplatnil obžalovaný ako konateľ obchodnej spoločnosti (2.793,67 Eur) a celkovou sumou, ktorú by mu bola poškodená poisťovňa povinná zaplatiť pri priebehu jednotlivých škodových udalostí tak, ako sa skutočne stali a v nadväznosti na to bude potrebné ustálený skutok aj primerane právne kvalifikovať.

Povinnosťou okresného súdu bude predovšetkým zvážiť opätovné vykonanie jednotlivých dôkazov, ktoré už boli vykonané, prípadne vypočúť aj ďalších svedkov, vykonať nové listinné dôkazy, eventuálne

aj znalecké dokazovanie tak, aby bola správne a bez akýchkoľvek pochybností zistená a ustálená výška škody, ktorú by obžalovaný I. F., ako aj obžalovaná právnická osoba spôsobili poškodenej poisťovni, ak by táto reálne zaplatila nimi uplatnenú a nárokovanú sumu na poistné plnenie.

Po takto vykonanom dokazovaní je potrebné dôkazy vyhodnotiť rešpektujúc ust. § 2 ods. 12 Tr.por. s prihliadnutím na ust. § 168 ods. 1 Tr.por. tak, aby bolo možné na ich základe po ich vyhodnotení spoľahlivo ustáliť skutkový stav, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, za dodržania príslušných procesných ustanovení a až následne posúdiť dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke ustálenia viny, resp. nevinu obžalovaných a v konečnom dôsledku rozhodnúť vo veci samej zákonným spôsobom.

Okrem toho odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňovému súdu, aby sa dôsledne zaoberal jednotlivými vyššie uvedenými odvolacími námietkami, ktorými argumentoval vo svojom odvolaní okresný prokurátor, ktoré sa javia byť za súčasného stavu dôvodné a akceptovateľné, na ktoré krajský súd v podrobnostiach poukazuje.

Z týchto dôvodov krajský súd ako súd odvolací na podklade odvolania okresného prokurátora, ktoré považoval za dôvodné, podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr.por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 322 ods. 1 Tr.por. vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.